

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ - ШТИП
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

UDC 81
UDC 82
UDC 008

ISSN 2545-3998

ПАЛИМПСЕСТ

МЕЃУНАРОДНО СПИСАНИЕ ЗА ЛИНГВИСТИЧКИ, КНИЖЕВНИ
И КУЛТУРОЛОШКИ ИСТРАЖУВАЊА

PALIMPSEST

INTERNATIONAL JOURNAL FOR LINGUISTIC, LITERARY
AND CULTURAL RESEARCH

PALMK, VOL 3, NO 5, STIP, MACEDONIA, 2018

ГОД. III, БР. 5
ШТИП, 2018

VOL. III, NO 5
STIP, 2018

ПАЛИМПСЕСТ

Меѓународно списание за лингвистички, книжевни
и културолошки истражувања

PALIMPSEST

International Journal for Linguistic, Literary
and Cultural Research

Год. III, Бр. 5
Штип, 2018

Vol. III, No 5
Stip, 2018

PALMK, VOL 3, NO 5, STIP, MACEDONIA, 2018

ПАЛИМПСЕСТ

Меѓународно списание за лингвистички, книжевни
и културолошки истражувања

ИЗДАВА

Универзитет „Гоце Делчев“, Филолошки факултет, Штип,
Република Македонија

ГЛАВЕН И ОДГОВОРЕН УРЕДНИК

Ранко Младеноски

УРЕДУВАЧКИ ОДБОР

Виктор Фридман, Универзитет во Чикаго, САД
Толе Белчев, Универзитет „Гоце Делчев“, Република Македонија
Нина Даскаловска, Универзитет „Гоце Делчев“, Република Македонија
Ала Шешкен, Универзитет Ломоносов, Руска Федерација
Олга Панкина, НВО Македонски културен центар, Руска Федерација
Георгета Раца, Универзитет Банат, Романија
Астрид Симоне Грослер, Универзитет Банат, Романија
Горан Калоѓера, Универзитет во Риека, Хрватска
Дејан Дуриќ, Универзитет во Риека, Хрватска
Шандор Чегледи, Универзитет во Панонија, Унгарија
Ева Бус, Универзитет во Панонија, Унгарија
Хусејин Озбај, Универзитет Гази, Република Турција
Зеки Ѓурел, Универзитет Гази, Република Турција
Елена Дараданова, Универзитет „Св. Климент Охридски“, Република Бугарија
Ина Христова, Универзитет „Св. Климент Охридски“, Република Бугарија
Џозеф Пониах, Национален институт за технологија, Индија
Сатхарај Венкатесан, Национален институт за технологија, Индија
Петар Пенда, Универзитет во Бања Лука, Босна и Херцеговина
Данило Капасо, Универзитет во Бања Лука, Босна и Херцеговина
Мета Лах, Универзитет во Љубљана, Република Словенија
Намита Субиото, Универзитет во Љубљана, Република Словенија
Ана Пеличер-Санчез, Универзитет во Нотингам, Велика Британија
Мајкл Грини, Универзитет во Нотингам, Велика Британија
Татјана Гурин, Универзитет во Нови Сад, Република Србија
Диана Поповиќ, Универзитет во Нови Сад, Република Србија
Жан Пол Мејер, Универзитет во Стразбур, Република Франција
Жан Марк Веркруз, Универзитет во Артуа, Република Франција
Регула Бусин, Швајцарија
Натале Фиорето, Универзитет во Перуца, Италија
Оливер Хербст, Универзитет во Вурцбург, Германија

PALIMPSEST

International Journal for Linguistic, Literary
and Cultural Research

PUBLISHED BY

Goce Delcev University, Faculty of Philology, Stip,
Republic of Macedonia

EDITOR-IN-CHIEF

Ranko Mladenoski

EDITORIAL BOARD

Victor Friedman, University of Chicago, United States of America
Tole Belcev, Goce Delcev University, Republic of Macedonia
Nina Daskalovska, Goce Delcev University, Republic of Macedonia
Alla Sheshken, Lomonosov Moscow State University, Russian Federation
Olga Pankina, NGO Macedonian Cultural Centre, Russian Federation
Georgeta Rata, Banat University, Romania
Astrid Simone Grosler, Banat University, Romania
Goran Kalogjera, University of Rijeka, Croatia
Dejan Duric, University of Rijeka, Croatia
Sándor Czeglédi, University of Pannonia, Hungary
Éva Bús, University of Pannonia, Hungary
Husejin Ozbaj, GAZI University, Republic of Turkey
Zeki Gurel, GAZI University, Republic of Turkey
Elena Daradanova, Sofia University “St. Kliment Ohridski”, Republic of Bulgaria
Ina Hristova, Sofia University “St. Kliment Ohridski”, Republic of Bulgaria
Joseph Ponniah, National Institute of Technology, India
Sathyaraj Venkatesan, National Institute of Technology, India
Petar Penda, University of Banja Luka, Bosnia and Herzegovina
Danilo Capasso, University of Banja Luka, Bosnia and Herzegovina
Meta Lah, University of Ljubljana, Republic of Slovenia
Namita Subiotto, University of Ljubljana, Republic of Slovenia
Ana Pellicer Sanchez, The University of Nottingham, United Kingdom
Michael Greaney, Lancaster University, United Kingdom
Tatjana Durin, University of Novi Sad, Republic of Serbia
Diana Popovic, University of Novi Sad, Republic of Serbia
Jean-Paul Meyer, University of Strasbourg, French Republic
Jean-Marc Vercruyse, Artois University, French Republic
Regula Busin, Switzerland
Natale Fioretto, University of Perugia, Italy
Oliver Herbst, University of Wurzburg, Germany

РЕДАКЦИСКИ СОВЕТ

Драгана Кузмановска
Толе Белчев
Нина Даскаловска
Билјана Ивановска
Светлана Јакимовска
Марија Леонтиќ
Јована Караникиќ Јосимовска

ЈАЗИЧНО УРЕДУВАЊЕ

Даница Гавриловска–Атанасовска (македонски јазик)
Весна Продановска (англиски јазик)
Толе Белчев (руски јазик)
Билјана Ивановска (германски јазик)
Марија Леонтиќ (турски јазик)
Светлана Јакимовска (француски јазик)
Јована Караникиќ Јосимовска (италијански јазик)

ТЕХНИЧКИ УРЕДНИК

Славе Димитров

АДРЕСА

ПАЛИМПСЕСТ
РЕДАКЦИСКИ СОВЕТ
Филолошки факултет
ул. „Крсте Мисирков“ бр. 10-А
п. фах 201
МК-2000 Штип, Македонија

Меѓународното научно списание „Палимпсест“ излегува двапати годишно во печатена и во електронска форма на посебна веб-страница на веб-порталот на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип:

<http://js.ugd.edu.mk/index.php/PAL>

Трудовите во списанието се објавуваат на следните јазици: македонски јазик, англиски јазик, германски јазик, француски јазик, руски јазик, турски јазик и италијански јазик.

Трудовите се рецензираат.

EDITORIAL COUNCIL

Dragana Kuzmanovska
Tole Belcev
Nina Daskalovska
Biljana Ivanovska
Svetlana Jakimovska
Marija Leontik
Jovana Karanikik Josimovska

LANGUAGE EDITORS

Danica Gavrilovska-Atanasovska (Macedonian language)
Vesna Prodanovska (English language)
Tole Belcev (Russian language)
Biljana Ivanovska (German language)
Marija Leontik (Turkish language)
Svetlana Jakimovska (French language)
Jovana Karanikik Josimovska (Italian language)

TECHNICAL EDITOR

Slave Dimitrov

ADDRESS

PALIMPSEST
EDITORIAL COUNCIL
Faculty of Philology
Krste Misirkov 10-A
P.O. Box 201
MK-2000, Stip, Macedonia

The International Scientific Journal “Palimpsest” is issued twice a year in printed form and online at the following website of the web portal of Goce Delcev University in Stip:
<http://js.ugd.edu.mk/index.php/PAL>

Papers can be submitted and published in the following languages: Macedonian, English, German, French, Russian, Turkish and Italian language.

All papers are peer-reviewed.

BIBLIOGRAPHIC INFORMATION

Journal Name	PALIMPSEST International Journal for Linguistic, Literary and Cultural Research
Abbreviation	PALMK
ISSN (print)	2545-398X
ISSN (online)	2545-3998
Knowledge field:	UDC 81
UDC code	UDC 82 UDC 008
Article Format	HTML/ PDF; PRINT/ B5
Article Language	Macedonian, English, German, French, Russian, Turkish, Italian
Type of Access	Open Access e-journal
Type of Review	Double-blind peer review
Type of Publication	Electronic version and print version
First Published	2016
Publisher	Goce Delcev University, Faculty of Philology, Stip, Republic of Macedonia
Frequency of Publication	Twice a year
Subject Category	Language and Linguistics, Literature and Literary Theory, Education, Cultural Studies
Chief Editor	Ranko Mladenoski
Country of Origin	Republic of Macedonia
Online Address	http://js.ugd.edu.mk/index.php/PAL
E-mail	palimpsest@ugd.edu.mk Academia edu https://www.ugd.academia.edu/ PALIMPSESTПАЛИМПСЕСТ
	Research Gate https://www.researchgate.net/profile/Palimpsest_Palimpsest2
Profiles	Facebook Palimpsest / Палимпсест
	Twitter https://twitter.com/palimpsest22
	SCRIBD https://www.scribd.com/user/359191573/Palimpsest-Палимпсест

СОДРЖИНА / TABLE OF CONTENTS

15 ПРЕДГОВОР

Светлана Јакимовска, уредник на „Палимпсест“

FOREWORD

Svetlana Jakimovska, editor of Palimpsest

ЈАЗИК / LANGUAGE

19 Виолета Јанушева

ИСТИОТ/А/О/Е ВО НОВИНАРСКИОТ ПОТСТИЛ НА
МАКЕДОНСКИОТ СТАНДАРДЕН ЈАЗИК

Violeta Janusheva

THE [SAME] IN THE JOURNALISTIC SUB-STYLE OF THE STANDARD
MACEDONIAN LANGUAGE

31 Игор Станојоски

ЗА И ПРОТИВ УПОТРЕБАТА НА АОРИСТОТ ОД НЕСВРШЕНИТЕ
ГЛАГОЛИ

Igor Stanojoski

USE OF IMPERFECTIVE AORIST: FOR AND AGAINST

43 Марија Леонтиќ

КОНТРАСТИВНА АНАЛИЗА НА ГЛАСОВИТЕ ВО ТУРСКИОТ И ВО
МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК И НИВНА КЛАСИФИКАЦИЈА

Marija Leontik

CONTRASTIVE ANALYSIS OF THE TURKISH AND MACEDONIAN
SOUNDS AND THEIR CLASSIFICATION

КНИЖЕВНОСТ / LITERATURE

61 Chahinda Ezzat

LES VOIX DU « SILENCE » DANS LE SILENCE DE MAHOMET DE SALIM
BACHI

Chahinda Ezzat

VOICES OF “SILENCE” IN THE SILENCE OF MAHOMET BY SALIM BACHI

73 Марија Ѓорѓиева Димова

ПИШУВАЊЕТО КАКО ДОМУВАЊЕ

Marija Gjorgjieva Dimova

WRITING AS A NARRATIVE HOME

87 Nurdan Yeşilyurt

DEDE KORKUT HİKÂYELERİ'NDE İHANET MOTİFİ ÜZERİNE

Nurdan Yeşilyurt

UPON THE THEME OF TREACHERY IN THE BOOK OF DEDE KORKUT

99 Satı Kumartaşlıoğlu

AFYONKARAHİSAR/EMİRDAĞ TÜRKÜLERİNDE COĞRAFYA VE MEKÂN UNSURLARI

Satı Kumartaşlıoğlu

GEOGRAPHY AND PLACE ELEMENTS IN EMIRDAG FOLK SONGS

115 Şerife Seher Erol Çalışkan, Tuğba Teke

TÜRKMEN EFSANELERİNDE NEDİR ŞAH

Sherife Seher Erol Calışhkan, Tugba Teke

NEDIR SHAH IN TURKMENIAN LEGENDS

131 Славчо Ковилоски

ХРИСТЕ ХАЏИ КОНСТАНТИНОВИЧ: ПИСМОВНИК И ЕРМИНИЈА

Slavcho Koviloski

HRISTE HADZHI KONSTANTINOVICH: PISMOVNIK AND ERMINIA

139 Can Şen, Alp Eren Demirkaya

TROYSKİLİ AHMED TACEDDİN'İN RUSYA TÜRKLERİNİN TİYATRO FAALİYETLERİ HAKKINDAKİ BİR YAZISI

Can Şen, Alp Eren Demirkaya

AN ARTICLE OF AHMED TACEDDIN FROM TROYSKI ABOUT THEATER ACTIVITIES OF RUSSIAN TURKS

151 Даниела Андоновска-Трајковска

ТРАГАЊЕ ПО ЕСЕНЦИЈАТА ВО (ВОН)ТЕКСТОВНИТЕ СТРУКТУРИ (КОН „ВО КОЖУРЕЦОТ НА ВЕКОТ“ ОД ВЕСНА МУНДИШЕВСКА-ВЕЛЈАНОВСКА)

Daniela Andonovska-Trajkovska

A QUEST FOR THE ESSENCE IN THE (EXTRA) TEXTUAL STRUCTURES OF “IN THE COCOON OF THE CENTURY” BY VESNA MUNDISHEVSKA-VELJANOVSKA

161 Ивона Мургоска, Мариче Чолакова

РЕАКТУЕЛИЗАЦИЈА НА МИТОТ ЗА АНТИГОНА ВО ДРАМИТЕ НА СОФОКЛЕ И НА ЖАН АНУЈ

Ivona Murgoska, Mariche Cholakova

REACTUALIZATION OF THE MYTH ANTIGONE BY SOPHOCLES AND ANOULIH

КУЛТУРА / CULTURE

179 **Luciana Guido Shrempf**

VIAGGIO NELLA STORIA DELL'ITALIA CONTEMPORANEA ATTRAVERSO I FILM DEGLI ULTIMI VENTI ANNI: DALLA PRIMA GUERRA MONDIALE AD OGGI

Luciana Guido Shrempf

A JOURNEY ACROSS THE HISTORY OF CONTEMPORARY ITALY THROUGH THE MOVIES OF THE LAST TWENTY YEARS: FROM THE FIRST WORLD WAR UNTIL TODAY

197 **Слободан Милошески**

КУЛТУРА НА ЧИТАЊЕ НА ЛИКОВНИТЕ ДЕЛА

Slobodan Milosovski

CULTURE OF READING THE ARTWORK

207 **Петар Намичев, Екатерина Намичева**

ЧАРДАКОТ – ВИТАЛЕН ПРОСТОПЕН ЕЛЕМЕНТ ОД ГРАДСКАТА КУЌА ВО ШТИП ОД 19 ВЕК

Petar Namicev, Ekaterina Namicheva

THE BALCONY LOGGIA - A VITAL SPATIAL ELEMENT OF THE 19TH CENTURY HOUSE IN SH TIP

221 **Стојанче Костов**

ОРСКАТА ТРАДИЦИЈА КАЈ МАКЕДОНСКАТА ДИЈАСПОРА ВО СРБИЈА (ПО ПРИМЕРИ ОД ИСТРАЖУВАЊАТА НА ЕТНОКОРЕОЛОГОТ МИХАИЛО ДИМОСКИ ВО ГЛОГОЊ И ВО ЈАБУКА)

Stojanche Kostov

THE FOLK DANCE TRADITION OF THE MACEDONIAN DIASPORA IN SERBIA (FOLLOWING THE RESEARCHES OF ETHNOCHOREOLOGIST MIHAILO DIMOSKI IN PANCHEVO, KACHAREVO, GLOGONJ AND JABUKA)

233 **Zorica Nikolovska**

DER ÜBERSETZUNGSPROZESS ALS MACHTÄQUILIBRIUM ZWISCHEN VERSCHIEDENEN KULTUREN

Zorica Nikolovska

THE TRANSLATION PROCESS AS A POWER EQUILIBRIUM BETWEEN DIFFERENT CULTURES

МЕТОДИКА НА НАСТАВАТА / TEACHING METHODOLOGY

245 Mohamed El-Halfaoui

LANGUES ET CULTURES DANS LE SYSTEME EDUCATIF MAROCAIN
(ANALYSE DES REPRESENTATIONS)

Mohamed El-Halfaoui

LANGUAGES AND CULTURES IN THE MOROCCAN EDUCATIONAL
SYSTEM (ANALYSIS OF REPRESENTATIONS)

259 Abderrahim Turchli

VERS UNE PROMOTION DE L'ENSEIGNEMENT – APPRENTISSAGE DE
L'INTERCULTUREL A TRAVERS LA LECTURE DE L'ŒUVRE LITTERAIRE
SUBSAHARIENNE

Abderrahim Turchli

TOWARDS THE PROMOTION OF INTERCULTURAL TEACHING-
LEARNING THROUGH READING FRANCOPHONE LITERARY WORK

269 Адријана Хаџи-Николова, Нина Даскаловска

СТРАТЕГИИТЕ ЗА ЧИТАЊЕ ВО НАСТАВАТА ПО АНГЛИСКИ ЈАЗИК

Adrijana Hadji-Nikolova, Nina Daskalovska

READING STRATEGIES IN ENGLISH LANGUAGE INSTRUCTION

281 Ümit Süleymani

MAKEDONYA'DA TÜRKÇE ÖĞRETMEN ADAYLARININ PSİKOLOJİK
ÖZELLİKLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Ümit Süleymani

A STUDY ON THE PSYCHOLOGICAL PROPERTIES OF TURKISH
TEACHER CANDIDATES IN MACEDONIA

293 Милена Гаврилова, Нина Даскаловска

ИНДИВИДУАЛНИ РАЗЛИКИ МЕЃУ УЧЕНИЦИТЕ И РАЗЛИЧНИ
СТИЛОВИ НА УЧЕЊЕ

Milena Gavrilova, Nina Daskalovska

INDIVIDUAL LEARNER DIFFERENCES AND DIFFERENT LEARNING
STYLES

ПРИКАЗИ / BOOK REVIEWS

- 307** **Људмил Спасов, Димитар Пандев**
„СТАНДАРДЕН МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК“ ОД АВТОРКАТА ВИОЛЕТА
ЈАНУШЕВА

Ljudmil Spasov, Dimitar Pandev
STANDARDEN MAKEDONSKI JAZIK [STANDARD MACEDONIAN
LANGUAGE] BY VIOLETA JANUSHEVA

- 313** **Ранко Младеноски**
БЕЛЕТРИЗИРАЊЕ НА ТЕОРИЈАТА И ТЕОРЕТИЗИРАЊЕ НА
БЕЛЕТРИСТИКАТА

Ranko Mladenoski
BELLETRIZING OF THE THEORY AND THEORIZING OF THE
BELLETRISTICS

- 331** **Марија Гркова**
ПРАГМАТИЧКАТА КОМПЕТЕНЦИЈА ВИДЕНА НИЗ ОЧИТЕ НА
НАСТАВНИЦИТЕ НА СТРАНСКИ ЈАЗИЦИ

Marija Grkova
PRAGMATIC COMPETENCE THROUGH THE EYES OF A FOREIGN
LANGUAGE TEACHERS

ДОДАТОК / APPENDIX

- 339** ПОВИК ЗА ОБЈАВУВАЊЕ ТРУДОВИ
ВО МЕЃУНАРОДНОТО НАУЧНО СПИСАНИЕ „ПАЛИМПСЕСТ“

CALL FOR PAPERS
FOR THE INTERNATIONAL SCIENTIFIC JOURNAL “PALIMPSEST”

ПРЕДГОВОР

Почитувана читателке, ценет читателу,

Пред вас го имате петтиот број на меѓународното научно списание *Палимпсест* со кој тоа влегува во третата година од своето постоење. Бавните, но сигурни исчекори кои ние како уредници ги остваруваме со секој нов број на списанието само ни ја потврдуваат увереноста дека сме биле на вистинскиот пат кога ги поставувавме неговите темели. Имено, водени од идејата на нашиот патрон Гоце Делчев дека „светот единствено е поле за културен натпревар меѓу народите“ сметавме дека токму страниците на нашето списание, преку размената на идеи и сознанија, ќе создадат нов простор за културен и научен натпревар. Во тој дух и се определивме трудовите да се објавуваат на повеќе јазици (англиски, француски, германски, италијански, турски и руски јазик), секако негувајќи го, пред сè, мајчиниот македонски јазик. Во тој дух беше и определбата да се објавуваат трудови не само на домашни туку и на странски автори чиј интерес за списанието расте со секој нареден број.

Во петтиот број на списанието во петте рубрики (*Јазик, Книжевност, Култура, Методика на наставата и Прикази*) се распределени вкупно 25 труда. Дел од нив се напишани од страна на автори од Македонија: Виолета Јанушева, Игор Станојоски, Марија Леонтиќ, Марија Ѓорѓиева Димова, Славчо Ковилоски, Даниела Андоновска-Трајковска, Ивона Мургоска, Мариче Чолакова, Лучана Гвидо-Шремпф, Слободан Милошески, Петар Намичев, Екатерина Намичева, Стојанче Костов, Зорица Николовска, Адријана Хаџи-Николова, Нина Даскаловска, Милена Гаврилова, Умит Сулејмани, Људмил Спасов, Димитар Пандев, Ранко Младеноски и Марија Ѓркова. Покрај нив, во рубриката *Книжевност* свој придонес дадоа и Чахинда Езат (Chahinda Ezzat) од Египет, како и Нурдан Јешилјурт (Nurdan Yeşilyurt), Сат' Кумарташл'оглу (Satı Kumartaşlıoğlu), Шерифе Сехер Ерол Чал'шкан (Şerife Seher Erol Çalışkan), Тугба Теке (Tuğba Teke), Џан Шен (Can Şen) и Алп Ерен Демиркаја (Alp Eren Demirkaya) од Турција. Помеѓу преостанатите, рубриката *Методика на наставата* ја збогатија и Мохамед Ел-Халфаи (Mohamed El-Halfaoui) и Абдерахим Турчли (Abderrahim Turchli) од Мароко.

Искажувајќи искрена и длабока благодарност кон сите автори кои дадоа свој придонес за збогатувањето на овој број, воедно ја изразувам и својата цврста убеденост дека културниот и научен натпревар на страниците на *Палимпсест* нема да застане и дека во него ќе продолжат да објавуваат трудови, на големо задоволство на Уредувачкиот одбор и на Редакцискиот совет, наши колешки и колеги од сите континенти.

Светлана Јакимовска, уредник на Палимпсест

FOREWORD

Dear reader,

This is the fifth issue of the international scientific journal *Palimpsest* which enters the third year of its existence. The slow but sure steps forward that we as editors accomplish with each new issue of the journal confirm our conviction that we were on the right track when we laid down its foundations. Namely, led by the idea of our patron Goce Delchev that “the world is only a field for cultural competition among nations”, we believed that the pages of our journal, through the exchange of ideas and knowledge, would create a new space for cultural and scientific competition. In that spirit we decided to publish articles in many languages (English, French, German, Italian, Turkish and Russian), certainly nurturing, above all, our native Macedonian language. In that spirit was the decision to publish articles not only from Macedonian but from foreign authors as well whose interest in the journal grows with every new issue.

In the fifth issue of the journal a total of 25 papers are placed in the five sections (*Language, Literature, Culture, Teaching Methodology and Book Reviews*). Some of them are written by authors from Macedonia: Violeta Janusheva, Igor Stanojoski, Marija Leontik, Maria Gjorgjieva Dimova, Slavcho Kiviloski, Daniela Andonovska-Trajkovska, Ivona Murgoska, Mariche Cholakova, Lucana Guido-Schrempf, Slobodan Miloseski, Petar Namichev, Ekaterina Namicheva, Stojanche Kostov, Zorica Nikolovska, Adrijana Hadzi-Nikolova, Nina Daskalovska, Milena Gavrilova, Umit Sulejmani, Ljudmil Spasov, Dimitar Pandev, Ranko Mladenovski and Marija Grkova. In addition to them, among the contributors to the “*Literature*” section were Chahinda Ezzat from Egypt, as well as Nurdan Yeşilyurt, Satı Kumartaşlıoğlu, Sherife Seher Erol Calışkan, Tugba Teke, Can Şen and Alp Eren Demirkaya from Turkey. The “*Teaching Methodology*” section was also enriched by Mohamed El-Halfaoui and Abderrahim Turchli from Morocco.

Expressing sincere and deep gratitude to all authors contributing to the enrichment of this issue, I also express my firm conviction that the cultural and scientific competition on the pages of *Palimpsest* will not stop, and to the great pleasure of the Editorial Board and the Editorial Council, our colleagues from all continents will continue to publish their articles in the journal.

Svetlana Jakimovska, editor of Palimpsest

ПРИКАЗИ

BOOK REVIEWS

„СТАНДАРДЕН МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК“ ОД АВТОРКАТА ВИОЛЕТА ЈАНУШЕВА

Људмил Спасов

Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Република Македонија
ljspasov@ukim.edu.mk

Димитар Пандев

Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Република Македонија
d.pandev@flf.ukim.edu.mk

Апстракт: Во овој текст се претставува учебникот „Стандарден македонски јазик“ од авторката Виолета Јанушева. Ова е прво издание на учебникот наменет за студентите што го слушаат предметот Македонски јазик во текот на своите студии. Во текстот, акцентот се става на претставување на организацијата на учебникот, на неговата важност, како и на неговиот придонес за развојот на јазичната мисла.

Клучни зборови: учебник, македонски јазик.

Учебникот *Стандарден македонски јазик* ги продлабочува знаењата на студентите за основните дисциплини од стандардниот македонски јазик, стекнати во основното и во средното образование и истовремено ги воведува во најновите сознанија од развојот на македонскиот јазик во сите обработени дисциплини. Учебникот излезе од печат во ноември 2017 во издание на Универзитетот „Св. Климент Охридски“ и Педагошкиот факултет од Битола.

Текстот е составен од: содржина, предговор, шест дела и користена литература.

Во првиот дел, *Науката за јазикот*, надоврзувајќи се на претходните истражувања во лингвистиката, првенствено на Димитар Пандев (Пандев, 2007), авторката се задржува на објаснување на основните поими поврзани со науката за јазикот, задржувајќи се на компетенцијата на кодот и компетенцијата на комуникацијата, што се потпираат на дихотомијата *јазик – говор* на основоположникот на современата наука за јазикот, Фердинанд де Сосир, и ја објаснува креативноста на јазикот како систем од знаци. Понатаму, таа ги објаснува поимите стандарден и дијалектен јазик, акцентирајќи ја улогата на дијалектите како основа на стандардниот јазик. На крајот, се наведени шесте функции на јазикот.

Вториот дел, *Фонетика и фонологија*, се потпира на истражувањата спроведени од Људмил Спасов и Ирена Савицка (Савицка, Спасов, 1997). Авторката ги разграничува поимите *фонетика* и *фонологија* и го објаснува предметот на нивното прочување, а потоа го објаснува поимот *фонема* што го разгледува во контекст на истражувањата за фонемата во Прашката лингвистичка школа, како и во истражувањата на Спасов и Савицка. Понатаму, акцентот е ставен на едначењето по звучност како мошне значајна гласовна појава во современиот македонски јазик, а особено внимание им е посветено на акцентот и на акцентските целисти, имајќи предвид дека со отстапувањата присутни во говорната практика постои опасност од губење на ова важно обележје за македонскиот јазик. Овој дел ги зема предвид сознанијата на Спасов и Савицка што се однесуваат на знакот за бележење на акцентот, кои се потпираат на фонетската транскрипција како универзален модел, на неговото место во акцентираниот слог, како и на разликувањето меѓу акцентските целисти и клитичките изрази. Тоа, пак, покажува дека авторката е во тек со развојот на научната јазична мисла. Во овој дел се изнесени и нови податоци за улогата на клитиките и проклитиките во клитичките изрази.

Третиот дел, *Морфологија*, се надоврзува на истражувањата на Б. Конески (Конески, 1987) во оваа област. Во овој дел се наведени веќе познати податоци за категориите на постојните зборовни групи, но и нови. Имено, даден е краток преглед на семантичката теорија за видот на глаголите во македонскиот јазик. Основач на оваа теорија е Станислав Каролак (Каролак, 1998), а во македонскиот јазик за прв пат е применета во проектните истражувања за глаголскиот вид во македонскиот јазик. Проектот се одвиваше во периодот од 1995 до 2001 година под раководство на Људмил Спасов (Спасов, 2011), а во него освен Спасов учествуваа: Искра Пановска-Димкова (Пановска-Димкова, 2002; 2011), Станислава-Сташа Тофоска (Тофоска, 2005) и Виолета Јанушева (Јанушева, 2009). Овој дел претставува значајна новина во текстот затоа што студентите што не студираат на Филолошкиот факултет во Скопје, се воведуваат во една нова теорија што ги продлабочува нивните сознанија за развојот на македонскиот јазик и што им овозможува да ги препознаваат глаголските семантики како дел од видските конфигурации, карактеристични за оваа теорија. Нови се констатациите дека продолжува тенденцијата за губење на вокативните форми и покажани се нови и актуелни примери. Нови податоци се изнесени и во однос на категоријата преодност. Делот што се однесува на морфолошката анализа на реченици е за првпат понуден како содржина во учебник за високото образование, од едноставна причина што знаењата од областа морфологија се проверуваат и преку морфолошка анализа на речениците и што ваков вид анализа не е застапен во учебниците за основно и за средно образование.

Четвртиот дел *Синтакса*, се надоврзува на истражувањата на Лилјана Минова-Ѓуркова (Минова-Ѓуркова, 2000) во оваа област. Најголемо

внимание им е посветено на модалната карактеристика на простата реченица, како и на нејзината граматичка структура, во чии рамки посебно се разгледуваат сите членови на простата реченица. Сложената реченица се разгледува само од аспект на објаснување на разликата меѓу простата и сложената реченица. Новите информации во овој дел се однесуваат на прецизирање на глаголско-именскиот прирок во реченицата, а сосема нов е делот во кој е дадена синтаксичка анализа на реченици, зашто таа воопшто не е застапена во учебниците за основно, за средно и за високо образование, а на факултет знаењата од синтаксата се проверуваат и преку синтаксичка анализа на реченицата. Нови информации се наведени и во однос на анализата на сложените реченици од новинарскиот потстил, како и во делот за асиндетонските реченици за кои се открива дека и синтаксичката синонимија има ограничувања на семантички план и дека врз нејзините ограничувања на семантички план голема улога има функционалниот стил на кој му припаѓа сложената асиндетонска реченица.

Делот *Лексикологија* се надоврзува на претходните истражувања во оваа област, во смисла на тоа што се задржани досегашното толкување на зборот и поделбата на лексичките значења на зборот, како и класификацијата на зборовниот систем на македонскиот јазик. Сосема е нов делот за паронимите што не се среќава ниту во еден учебник досега. Паронимите се објаснуваат како еднокоренски зборови што имаат сличности во гласовниот состав, а различно значење. Сосема нова е и поделбата на паронимите на: а) целосни пароними – паронимски двојки кои имаат сличен состав (потекнуваат од еден корен) и во кои значењето е сосема јасно разграничено; б) делумни пароними – потекнуваат од еден корен, меѓутоа значењето не е сосема разграничено; в) лажни пароними – паронимски двојки што имаат еден корен, но нивното значење е исто. Сосема нови се информациите дадени во однос на жаргонската лексика, зашто авторката целосно ја расветлува нивната природа, како и природата на општествените групи што ја употребува. Авторката наведува голем број примери за жаргонски лексеми во сите сфери на човековото дејствување. Нови информации, се дадени и во однос на термиолошката лексика. Попрецизно се определени термиолошките единици како единици што припаѓаат на општиот јазик и на јазиците на одделните науки. Дадени се нови и актуелни примери. За првпат се спомнуваат и објаснуваат термините терминологизација, ретерминологизација и детерминологизација, поврзани со карактеристиките на термините. Нов е и делот што го објаснува отстапувањето од нормата во однос на зборовите *по* и *после*.

Последниот дел, исто така, претставува новина и се однесува на начините за формирање на највисоката синтаксичка единица (текст), односно на *писменото изразување* на студентите. Имајќи предвид дека со реформите во високото образование на есејската форма на изразување ѝ е дадено големо значење, а притоа согледувајќи дека во наставната

практика се забележуваат пропусти од студентите во овој важен сегмент, станува јасна потребата дека студентите треба да се поучуваат за тоа како да се изразуваат во писмена форма и да создаваат кохерентни и смисловни целини (текстови).

Овој текст се одликува со јасни и значајни методичко-дидактички вредности. Содржините на текстот се јасно и системски образложени, што значи следени се принципот на постапност и принципот на изложување од поедноставно кон посложено. Особена методичко-дидактичка вредност се согледува во текстовите предвидени за вежби и проверување на стекнатите знаења. Текстовите се внимателно избрани и се во функција на секој од деловите на кој се однесуваат, а особено е важен нивниот придонес во практичното оспособување на студентите да ги применуваат знаењата стекнати во процесот на поучување. Во најголем број од текстовите се присутни задачи што го нагласуваат активното учество на студентите во наставната практика и го развиваат нивното логичко, креативно и критичко размислување. Исто така, во поголем број задачи се бара ангажирање на повисоките мисловни процеси, анализа, синтеза и вреднување, што на текстот му даваат уште поголема методичко-дидактичка вредност.

Терминологијата користена во учебникот се надоврзува на општоприфатената термилошка лексика во македонскиот јазик. Јазикот и стилот се одликуваат со карактеристиките на научно-учебничкиот потстил. Одредени сегменти од текстот, за кои наставната практика покажува дека се тешки за објаснување, се одликуваат со поголема експликативност со цел да се направат јасни и разбирливи за студентите.

Текстот се одликува со сите карактеристики на научно-учебничкиот потстил, што значи дека содржината е елаборирана на начин разбирлив за студентите. Поради своите методичко-дидактички вредности, како и поради примената на новите сознанија од развојот на македонскиот јазик, текстот може да им користи на наставниците од основно и од средно образование што предаваат Македонски јазик, зашто во тие учебници содржините се дадени во премногу скратена форма и понекогаш се изоставени важни информации и затоа што за првпат се нуди пишан материјал за пишување на есеј, што, пак е главно барање на матурскиот испит. Текстот може да го користи секој што на каков било начин е инволвиран во проучувањето на стандардниот македонски јазик.

Библиографија

1. Јанушева Виолета (2009). *Мултипликативната видска конфигурација во македонскиот јазик* (докторска дисертација). Скопје: Филолошки факултет „Блаже Конески“.
2. Каролак Станислав (1998). *Семантика и структура на словенскиот вид 3*. Скопје: Филолошки факултет „Блаже Конески“.
3. Конески Блаже (1987). *Грамматика на македонскиот литературен јазик, дел I и II*. Скопје: Просветно дело.
4. Минова-Ѓуркова Лилјана (2000). *Синтакса на македонскиот стандарден јазик*. Скопје: Магор.
5. Пандев Димитар (2007). *Пристап во македонската лингвокултурологија*. Скопје: Штрк.
6. Пановска-Димкова Искра (2002). *Лимитативната видска конфигурација во македонскиот јазик*. Скопје: ЗД – Проект студио.
7. Пановска-Димкова Искра (2011). *Видската категорија хабитуалност во македонскиот јазик*. Скопје: Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Филолошки факултет „Блаже Конески“.
8. Савицка Ирена, Спасов Људмил (1997). *Фонологија на современиот македонски стандарден јазик, сегментална и супрасегментална*. Скопје: Детска радост.
9. Спасов Људмил (2011). *Резултативна видска (аспектна) конфигурација на глаголите во македонскиот јазик*. Скопје: Филолошки факултет „Блаже Конески“.
10. Тофоска Станислава-Сташа (2005). *Семантика на примарните телични глаголи во македонскиот јазик* (докторска дисертација). Скопје: Филолошки факултет „Блаже Конески“.

Ljudmil Spasov

University "Ss. Cyril and Methodius", Republic of Macedonia

Dimitar Pandev

University "Ss. Cyril and Methodius", Republic of Macedonia

Standarden makedonski jazik [Standard Macedonian language] by Violeta Janusheva

Abstract: This text is a review of a Macedonian language course textbook Standarden makedonski jazik [Standard Macedonian language] by Violeta Janusheva. This is the first edition of this course book, and it is dedicated for the students attending the lessons of Macedonian language in their studies. The text, stresses the organization of the course book, its relevance as well as its contribution for the development of the language thought.

Keywords: *course book, Macedonian language.*

ГОД. III
БР. 5

ПАЛІМПСЕСТ

PALIMPSEST

VOL. III
NO 5

